

test

Mięczaki niezwykle

Opis

Wyróżnienie w Konkursie GAUDEAMUS Stowarzyszenia Wydawców Szkół Wyższych na 24. Międzynarodowych Targach Książki w Krakowie 2021.

Publikacji poświęconych mięczakom na polskim rynku jest tylko kilkanaście, ale nawet wśród nich nie ma pozycji dotyczącej głowonogów. Monografia śp. Profesora Andrzeja Samka, będąca kompendium wiedzy o tej grupie zwierząt, zasługuje zatem na szczególną uwagę.

Z książki dowiemy się nie tylko o miejscu głowonogów w systematyce mięczaków, o ich budowie, miejscu występowania, trybie życia i inteligencji, nie tylko poznamy ewolucję głowonogów od kambru po czasy współczesne czy "odkryjemy" wiele gatunków, których przeglądowi Autor poświęcił jeden z rozdziałów. Dowiemy się również, jak ewoluowała budowa muszli, jakie ona miała funkcje kiedyś, a jakie ma dzisiaj, na jakiej zasadzie działają ramiona i przyssawki u kałamarnic, ośmiornic i mątew, co to jest ruch odrzutowy w mechanice pływania, po co głowonogom chromatofory i narządy świetlne. Ze zdumieniem odkrywamy, że głowonogi jako jedyne mięczaki mają szkielet chrzęstny i potrafią "myśleć" (strategie polowań), a nawet "uczyć się" (ucieczka z zamkniętego słoja).

"Wartością dodaną" tej znakomitej publikacji jest "aspekt inżynierski", wskazujący na związek budowy z funkcją, łączący wiedzę zoologiczną i techniczną, dzięki któremu w głowonogach dostrzeżemy "maszyny" wykonujące określone zadania.

Uzupełnieniem wiedzy "biologicznej" są informacje o roli głowonogów w kulturze - legendy (m.in. mitologiczna walka Herkulesa z hydrą lerneńską, średniowieczne wyobrażenia krakenów), wizerunki głowonogów na wazach okresu minojskiego, rysunki Erika Warrena i Pierre'a Montforta, obecność głowonogów w literaturze ("Moby Dick" Hermana Melville'a, "20 000 mil podmorskiej żeglugi" Juliusza Verne'a, "Pracownicy morza" Victora Hugo).

Książka jest wielofunkcyjna - można ją traktować zarówno jako podręcznik dla studentów biologii czy oceanografii, jak i opracowanie popularne, po które chętnie sięgnie amator pasjonat życia morskiego, a nawet miłośnik legend, mitów i sztuki.

Swoją pracę Profesor Andrzej Samek bogato ilustrował własnoręcznie przygotowanymi rysunkami, z których część wykonał mieszaną techniką akwareli i gwaszu, a część piórkiem z wykorzystaniem pracochłonnego szrafu i kropkowania (charakterystycznych np. dla grafik w XIX-wiecznych atlasach zoologicznych i botanicznych). Przepiękne, precyzyjne i perfekcyjne ryciny autorstwa Pana Profesora podnoszą wartość publikacji, którą można traktować również jako album.

